

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना या केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत "पुरक पोषण आहार" या कार्यक्रमाकरिता SNA-SPARSH या निधी प्रवाह कार्यपद्धतीतून अंमलबजावणी करण्याकरिता केंद्र शासनाने अनुसूचित जमाती (ST) प्रवर्गाकरिता Mother Sanction केलेल्या निधीच्या वितरणाबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महिला व बाल विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: एबाबि-२०२५/प्र.क्र.१३१/का.५

नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक:- २१ जानेवारी, २०२६.

- संदर्भ:-**
- १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि. ०७.०४.२०२५,
  - २) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.५१/कोषाप्रशा-४, दि. ३०.०७.२०२५,
  - ३) महिला व बाल विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक बीजीटी-२०२५/प्र.क्र.४५/का.४, दि. ५.८.२०२५,
  - ४) महिला व बाल विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक बीजीटी -२०२५/प्र.क्र.४६/का.४, दि. ६.११.२०२५,
  - ५) महिला व बाल विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक बीजीटी -२०२५/प्र.क्र.४५/का.४, दि. २५.८.२०२५,
  - ६) महिला व बाल विकास मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. CD-II-१४/२१/२०२५-CD-II, दिनांक ३१.१२.२०२५.
  - ७) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. पूरक-२०२५/प्र.क्र.८४/अर्थ-३, दि. ५.१.२०२६,
  - ८) आदिवासी विकास विभाग, शासन परिपत्रक क्र.बीयुडी-२०२५/प्र. क्र. ०२/का - ६, दि. १६.१.२०२६.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासन व राज्य शासन या दोन्ही स्तरावरील रोख व्यवस्थापनामध्ये (Cash Management) अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी केंद्र पुरस्कृत योजनांचा निधी वितरीत करण्यासाठी SNA SPARSH ही पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धती लागू करण्याचा निर्णय केंद्र शासनाने घेतलेला आहे.

महिला व बाल विकास विभागांतर्गत एकात्मिक बाल विकास सेवा या केंद्र पूरस्कृत योजनेअंतर्गत "पुरक पोषण आहार" या कार्यक्रमाकरीता अंगणवाडीतील लाभार्थ्यांना गरम ताजा आहार व THR (घरपोच आहार) वितरीत करण्यात येतो. सदर कार्यक्रमाकरीता केंद्र व राज्य हिश्याचे प्रमाण ५०: ५० असे आहे.

त्यानुषंगाने सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी केंद्र शासनाने "पुरक पोषण आहार" या कार्यक्रमाकरीता संदर्भाधीन क्र. ६ येथील पत्रान्वये दिलेल्या मातृ मंजूरीस (Mother Sanction) अनुसरून केंद्र हिश्याचा रूपये १६.३७१० कोटी इतका निधी व त्यास समरूप राज्य हिश्याचा निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी महिला व बाल विकास विभागांतर्गत एकात्मिक बाल विकास सेवा या केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत "पुरक पोषण आहार" या कार्यक्रमाकरीता केंद्र शासनाने अनुसूचित जमाती (ST) प्रवर्गाकरिता Mother Sanction केलेला रूपये १६.३७१० कोटी व त्यास समरूप राज्य हिश्याचा रूपये १६.३७१० कोटी निधी खालीलप्रमाणे रकाना क्र. २ येथील लेखाशीर्ष / उद्दिष्टामधून रकाना क्र. ५ येथे नमूद केल्यानुसार एकूण रूपये ३२.७४२ कोटी (अक्षरी रूपये बत्तीस कोटी सात लाख बेचाळीस हजार फ्रक्त) एवढा निधी नियंत्रक अधिकारी तथा एकल समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency- SNA SPARSH) म्हणून आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांना वितरीत व खर्च करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

(आकडे कोटी)

अं.क्र.	लेखाशीष/ उद्दिष्ट/ संगणक संकेतांक	केंद्र शासनाने अनुसूचित जमाती (ST) प्रवर्गासाठी Mother Sanction केलेला निधी	विद्यमान तरतूद २०२५-२६	या आदेशान्वये वितरीत करण्यात येत असलेला निधी
१	२	३	४	५
१.	मागणी क्र.टी-५ २२३६, पोषण आहार ०२- पोषक अन्न व पेण्ये यांचे वितरण ७९६- जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) - जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) (१३) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (आहार खर्च) (केंद्र हिस्सा ५० टक्के) (कार्यक्रम), २२३६ २७७२, ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	१६.३७१०	१८.३०	१६.३७१०
२.	(०१) (१४) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (आहार खर्च) (राज्य हिस्सा ५० टक्के) (कार्यक्रम), २२३६ २७८१, ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर)		१८.३०	१६.३७१०
	एकूण	१६.३७१०	३६.६०	३२.७४२

२. सदर निधी SNA SPARSH प्रणालीद्वारे उपयोजनात आणण्यात यावा. त्यानुषंगाने केंद्र शासनाने तसेच राज्य शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांचे पालन करून सदर निधी उपयोजनात आणण्याची कार्यवाही आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांनी करावी.

३. सदर शासन निर्णय आदिवासी विकास विभागाच्या संदर्भाधीन क्र. ८ येथील दि. १६.१.२०२६ रोजीच्या शासन परिपत्रक अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२६०१२१११०३५६९३० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि. रा. ठाकूर)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता),(लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर,
- २) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई,
- ३) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- ४) सर्व जिल्हा कार्यक्रम अधिकारी (म.व बा.वि.),जिल्हा परिषद,

- ५) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- ६) संबंधित जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- ७) निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई,
- ८) कक्ष अधिकारी (का-६), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ९) कक्ष अधिकारी, नियोजन विभाग (का.१४७२) / वित्त विभाग (व्यय-६), मंत्रालय, मुंबई,
- १०) कक्ष अधिकारी (का-४), महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना कळविण्यात येते की, वरीलप्रमाणे निधी SNA SPARSH प्रणालीद्वारे उपयोजनात आणण्याकरिता विहित पद्धतीने वितरीत करावा,
- ११) निवड नस्ती -का-५.